Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування стаціонарного відділення для постійного або тимчасового проживання селище Вільшана Комунального закладу «Центр надання соціальних послуг» Вільшанської селищної ради Звенигородського району Черкаської області

23.10.2026

м. Черкаси, 2026 рік

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 23.10.2026 групою НПМ здійснено відвідування стаціонарного відділення для постійного або тимчасового проживання селище Вільшана Комунального закладу «Центр надання соціальних послуг» Вільшанської селищної ради Звенигородського району Черкаської області (далі – установа, відділення, стаціонарне відділення).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Тарановська Юлія Анатоліївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Строкань Сергій Ігоревич, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Шваля Костянтин Вадимович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Вовк Вікторія Миколаївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Проценко Людмила Петрівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Заклад знаходиться за адресою: вул. Шевченка, буд. 67, смт. Вільшана, Звенигородський р-н, Черкаська обл., 19523.

Керівництво установи:

Гава Ольга Петрівна – директор Комунального закладу «Центр надання соціальних послуг» Вільшанської селищної ради Звенигородського району Черкаської області;

Мирошник Олена Василівна – завідувач стаціонарного відділення для постійного або тимчасового проживання селище Вільшана Комунального закладу «Центр надання соціальних послуг» Вільшанської селищної ради Звенигородського району Черкаської області.

Установа є комплексним закладом соціального захисту населення, структурні або відокремлені (територіальні) підрозділи якого провадять соціальну роботу та надають соціальні послуги особам/сім'ям, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах.

Положення про відділення затверджено директором Комунального закладу «Центр надання соціальних послуг» Вільшанської селищної ради Звенигородського району Черкаської області. Стаціонарне відділення очолює завідувач, який призначається на посаду і звільняється з посади директором комунального закладу.

Стаціонарне відділення для постійного або тимчасового проживання селище Вільшана (далі – стаціонарне відділення) утворюється для обслуговування 25 одиноких громадян, до якого на постійне проживання за умови повного державного утримання, або з установленням диференційованої плати (якщо сукупний дохід особи перевищує два прожиткових мінімуми, але не перевищує чотири прожиткових мінімуми), або за плату отримувачів соціальних послуг (сукупний дохід яких перевищує чотири прожиткових мінімуми), або мешканці з інших громад за повну плату (за рішенням Вільшанської селищної ради) приймаються одинокі громадяни похилого віку, одинокі особи з інвалідністю (які досягли 18 – річного віку) і на тимчасове проживання одинокі хворі (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більш як чотири місяці), які відповідно до висновку лікарсько – консультаційної комісії закладу охорони здоров'я, за станом здоров'я не здатні до самообслуговування, потребують постійного стороннього догляду та допомоги, соціально – побутових, соціально – медичних та інших соціальних послуг.

У стаціонарному відділенні громадяни знаходяться на повному державному утриманні та одержують необхідні їм соціальні послуги відповідно до встановлених норм та положення про стаціонарне відділення забезпечуються:

1. Житлом, одягом, взуттям, постільною білизною, м'яким та твердим інвентарем і столовим посудом;

2. Раціональним чотириразовим харчуванням, у тому числі з урахуванням віку і стану здоров'я, у межах натуральних норм харчування, передбачених для мешканців інтернатних установ;

3. Медичним обслуговуванням;

4. Комунально – побутовим обслуговуванням (опалення, освітлення, тепло – водопостачання).

Відділення розміщується у приміщенні, в якому функціонує КНП «Городищенський центр первинної медико – санітарної допомоги», на другому поверсі. Територія центру огороджена, поруч знаходяться інші адміністративні будівлі.

Установа розрахована на перебування не більше 25 осіб. У стаціонарному відділенні на день відвідування закладу проживали 13 підопічних (8 жінок та 5 чоловіків), з них 1 особа з інвалідністю.

Житловий корпус обладнано водопроводом, опалення забезпечується потужностями власної котельні. На першому поверсі розташовано кухню та інші складські й господарські приміщення.

Підопічні проживають у кімнатах по 1 – 2 особи, на всіх підопічних облаштовано 1 санітарна кімната та 2 розділених санвузли.

Зі слів адміністрації закладу, первинну медичну допомогу підопічні отримують відповідно до декларацій, укладених з сімейним лікарем.

Окрім того, заклад уклав меморандум про співробітництво та надання медичних послуг з КНП «Городищенське медичне об'єднання» Городищенської міської ради.

Загальна чисельність працівників закладу складає 10 осіб, зокрема медична сестра - 1, кухар - 1, доглядальниці - 5. На день відвідування чисельність працівників закладу на зміні складала 5 осіб.

Члени групи НПМ провели конфіденційне спілкування з усіма підопічними, ознайомилися з особовими справами отримувачів соціальних послуг, оглянули житлові та допоміжні приміщення, санвузол та харчоблок.

Вартість харчування на день на 1 підопічного складає 126,25 грн., вартість медичних препаратів на день на 1 людину складає 3,89 грн.

З кожним підопічним укладено договір про надання соціальних послуг.

У 2025 році в закладі померло 7 підопічних. У 2026 році – 9 підопічних. Основними причинами смерті стали хронічна недостатність мозкового кровообігу, хронічна серцево-судинна недостатність, наслідки перенесеного ішемічного інсульту, хвороба серця, атеросклеротичний кардіосклероз.

Скарг на неналежне поводження, застосування жорстоких або таких, зщо принижують гідність, видів поводження та покарання, від підопічних не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 30.04.2026, за результатами якого групою НПМ було надано рекомендації забезпечити:

облаштування укриття;

дотримання Правил пожежної безпеки, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417;

ведення документації закладу щодо фіксування випадків травматизму;

функціонування приймально – карантинного приміщення для ізоляції новоприбулих осіб, з метою попередження поширення інфекційних захворювань на території закладу, що порушує вимоги статті 21 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб»;

ведення медичної документації підопічних відділення відповідно до вимог національних стандартів для закладів охорони здоров’я;

організацію раціонального, збалансованого харчування особам, які потребують дієтичного харчування та здійснювати контроль за безпечністю та якістю продуктів харчування відповідно до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»;

маркування продуктів харчування для можливості визначити їх терміни придатності та відповідність умов зберігання;

обов’язковий відбір та належне зберігання добових проб готових страв;

оснащення холодильних та морозильних камер харчоблока термометрами;

дотримання правил товарного сусідства продуктів харчування;

облаштування санітарно – гігієнічних приміщень тривожною сигналізацією;

облаштування кімнат кнопками виклику персоналу;

встановлення у коридорі поручнів;

маркування сходинок сходового маршруту;

проведення обстеження для осіб з інвалідністю з метою оформлення та корегування індивідуальних програм реабілітації, виконання реабілітаційних заходів;

доступ до свіжого повітря ліжковим хворим та маломобільним підопічним;

організацію культурно – дозвіллєвих заходів та денної зайнятості підопічних з урахуванням стану здоров'я та їх бажання;

дотримання права на приватність, зокрема, облаштувати кімнати закладу ширмами;

дотримання права на приватність в туалетних кімнатах;

розміщення у доступному місці стенду з інформацією про права підопічних, а також номери телефонів гарячих ліній та посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав (зокрема, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

Під час відвідування 23.10.2026 встановлено, що адміністрацією закладу частково виконані рекомендації, надані за результатами попереднього відвідування, зокрема облаштовано укриття, створено приймально – карантинне приміщення для ізоляції новоприбулих осіб, організовано відбір та належне зберігання добових проб готових страв, розміщено у доступному місці стенд з інформацією про права підопічних, а також номери телефонів гарячих ліній та посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав (зокрема, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. Маломобільні підопічні розміщені на ІІ поверсі будівлі, що унеможливлює їх швидку евакуацію у разі виникнення надзвичайної ситуації. Не застосовується до них і «Правило двох стін», під час тривоги всі підопічні продовжують перебувати у житлових кімнатах, що є порушенням пункту 5 розділу ІІ Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417.

2. Під час відвідування встановлено, що у закладі відсутня пожежна сигналізація, чим порушено Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України, статті 283 та 284 Цивільного кодексу України)

3. Медичними працівниками не ведеться журнал обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень та не складається довідка про фіксацію тілесних ушкоджень (форма первинної облікової документації № 511/о), яка повинна додаватися до згаданого журналу, відповідно до вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 02.02.2024 № 186. Зазначену довідку необхідно заповнювати у разі виявлення у особи будь - яких тілесних ушкоджень, незалежно від характеру їх походження, як у закладах з надання психіатричної допомоги, так і в закладах соціального захисту населення.

4. Документи про освітню кваліфікацію персоналу у закладі відсутні, що унеможливлює перевірку дотримання пункту 3 розділу ІХ «Використання ресурсів під час організації надання соціальної послуги стаціонарного догляду» Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність

до самообслуговування чи не набули такої здатності». Працівники повинні володіти знаннями й навичками та відповідати кваліфікаційним вимогам, визначених «Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80. Соціальні послуги», який затверджений наказом Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 № 518.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України)

5. Під час відвідування встановлено, що для ліжкових хворих підопічних використовуються панцирні ліжка, а не функціональні, що порушує пункт 1.1 розділу VI Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857» (далі – Мінімальні норми). Також, ліжкові хворі підопічні не забезпечені протипролежневими матрацами, що може спричинити погіршення їх стану здоров'я.

6. У відділенні відсутнє перспективне меню, що не дає змогу забезпечувати його різноманітність, розрахувати енергетичну цінність харчових продуктів та збалансованість раціону відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 324 «Про затвердження натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства соціальної політики».

7. Окрім того, у порушення частини другої пункту 39 Типового положення про територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2009 № 1417, підопічні не забезпечені дієтичним харчуванням з урахуванням віку та стану здоров'я.

8. Групою НПМ у приміщенні харчоблока виявлено ряд порушень вимог, встановлених статтею 37 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», зокрема в холодильнику та холодильних камерах наявні продукти харчування, в тому числі заморожені м'ясні продукти, без відповідного стікерування та вказаного терміну придатності, крупи зберігаються у відповідних контейнерах, проте також не стікеровані. Групою НПМ також зафіксовано порушення правил товарного сусідства. У морозильній камері одночасно зберігалися фрукти, м'ясо та риба, а в холодильнику - вершкове масло разом із домашніми консервованими продуктами (закатками) без належного розмежування місць їх зберігання.

9. Вимогами ДБН В.2.2 – 18:2007 «Заклади соціального захисту населення» передбачено, що перед їдальнею або у приміщенні їдальні має бути облаштований один умивальник на 20 місць, але не менше ніж два умивальники. Водночас у приміщенні, де підопічні приймають їжу, умивальники для миття рук відсутні.

10. Відповідно до пунктів 1.2, 1.3 та 1.7 розділу VI Мінімальних норм, кожен підопічний має бути забезпечений приліжковою тумбочкою та твердим стільцем, а в кожній кімнаті має бути шафа для одягу.

В порушення вказаних вимог підопічні закладу недостатньо забезпечені кімнатним обладнанням. В кімнатах відсутні шафи для одягу, кількість стільців не відповідає кількості підопічних, які там проживають.

11. М'який інвентар, яким користуються підопічні, зокрема подушки, перебувають у неналежному стані і потребують заміни, оскільки втратили свої функціональні якості.

У порушення Мінімальних норм у кімнатах підопічних відсутні приліжкові килимки відповідно до пункту 2.13 розділу V Мінімальних норм.

12. Окрім того, під час конфіденційного спілкування підопічні скаржилися на незабезпеченість достатньою кількістю підгузків та їх заміну 1 раз на добу, що порушує вимоги Порядку забезпечення осіб з інвалідністю, інших окремих категорій населення медичними виробами та іншими засобами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 № 1301.

На одного підопічного у закладі видається 1 підгузок на добу. Відсутність належної кількості індивідуальних засобів гігієни призводить до приниження гідності підопічних та, як наслідок, спричиняє появу пролежнів та подразнень.

13. У порушення пункту 3.6 розділу VI Мінімальних норм у санітарних вузлах закладу відсутні насадки на унітазах, що створює незручності для підопічних під час користування санітарно-гігієнічним обладнанням.

Порушення права на доступність осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (статті 9, 18 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

14. Приміщення закладу є непристосованим для забезпечення потреб осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення у відповідності до Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд». У відділенні не забезпечено архітектурної доступності та універсального дизайну.

Приміщення закладу не обладнані засобами безпеки, орієнтування, отримання інформації для осіб із порушенням зору. Будівля не оснащена попереджувальними контрастними смугами, відсутні тактильні елементи доступності, що порушує вимоги пункту 5.1.1, 5.1.3 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

15. Відповідно до пункту 11.9 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» окремі санітарно – гігієнічні приміщення повинні бути обладнані тривожною сигналізацією. Кнопка сигналізації повинна передбачати можливість користування нею людиною, яка сидить у кріслі колісному (на унітазі або користується душем, яка впала або лежить в будь – якому місці на підлозі)

16. У душових кімнатах відсутні поручні, штанги, поворотні або відкидні сидіння, що є порушенням підпункту 11.6 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення».

Окрім того, туалетна кімната не пристосована для потреб людей, які пересуваються на кріслах колісних.

17. У всіх кімнатах підопічних, у тому числі маломобільних, відсутні кнопки виклику медичного персоналу, що може призвести до несвоєчасного надання медичної допомоги.

18. У коридорах відсутні горизонтальні поручні з обох боків на висоті 0,7 м і 0,9 м для полегшення пересування малорухливим особам, що є порушенням вимог пункту И.3.1.8 ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту», затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житловокомунального господарства України від 23.01.2007 № 20 (далі - ДБН В.2.2- 18:2007)

19. Верхні і нижні сходинки не промарковані та не контрастують у відношенні до інших сходинок сходового маршу і до горизонтальних площадок сходового маршу, що є порушенням вимог пункту 8.4.2.4 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 30.11.2018 № 327

20. У закладі не забезпечено для маломобільних осіб можливість бувати на свіжому повітрі через відсутність пандуса, ліфта чи підйомника з першого на другий поверх, що є порушенням вимог пунктів 6.1.8 та 6.3.3.1 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення».

Порушення права повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 32 Конституції України, статті 14 та 22 Конвенції про права осіб з інвалідністю)

21. Пунктом 2 розділу VIII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, передбачено, що заходи особистого догляду здійснюються при зачинених дверях або за ширмою та з обмеженою кількістю помічників тільки надавачем соціальної послуги, який має спеціальну підготовку та навички. Водночас у відділенні відсутні ширми, що не забезпечує належного рівня приватності під час гігієнічних процедур.

22. Свідченням порушення права на приватність також є відсутність будь – якого замка на дверях туалетної кімнати.

21. Групою НПМ встановлено, що одяг, взуття, постільна білизна та інший м’який інвентар не промарковано та не персоналізовано, таким чином не закріплено за підопічними. Зазначене створює умови, за яких після прання підопічні ймовірно можуть використовувати речі один одного, зокрема, натільну білизну, що унеможливлює забезпечити позитивне терапевтичне середовище, що не відповідає пункту 34 розділу III Стандартів Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводження чи покарання.

Порушення права на ефективні засоби юридичного захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 57, 59 Конституції України)

22. Відповідно до статті 14 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» отримувачі соціальної послуги належать до категорії осіб, які мають

право на безоплатну вторинну правничу допомогу, що включає засоби захисту, процесуальне представництво, а також допомогу у складанні процесуальних документів. Однак у закладі не налагоджена співпраця з місцевим центром з надання безоплатної вторинної правничої допомоги, що порушує право підопічних на своєчасне отримання кваліфікованої професійної правничої допомоги, гарантованої державою.

23. У закладі не забезпечено належного ведення обліку звернень підопічних та відвідувачів, що створює перешкоди в реалізації їхнього права на звернення, гарантованого статтею 40 Конституції України. Зокрема, у закладі відсутній журнал реєстрації звернень, заяв і скарг, а також інші реєстраційні документи, передбачені пунктом 2 Інструкції з діловодства за зверненнями громадян, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.1997 № 348.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Вільшанській селищній раді забезпечити**:**

контроль за усуненням порушень виявлених в ході відвідування закладу;

створення умов для маломобільних груп населення відповідно до вимог пункту 6.1.5 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення»;

обладнання приміщень закладу системою протипожежного захисту, зокрема автоматичною системою пожежної сигналізації;

можливість додаткового фінансування закладу для здійснення необхідних ремонтних робіт, встановленню ліфта (підйомнику).

2. Комунальному закладу «Центр надання соціальних послуг» Вільшанської селищної ради забезпечити**:**

контроль за усуненням недоліків, викладених у звіті, та вжити заходів щодо забезпечення безпечних та комфортних умов проживання підопічних;

належні та безпечні умови перебування маломобільних підопічних під час повітряної тривоги та інших надзвичайних ситуацій шляхом розроблення і впровадження чіткого алгоритму їх евакуації з другого поверху будівлі до безпечного місця з урахуванням індивідуальних потреб та можливостей кожної особи;

дотримання Правил пожежної безпеки, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417;

ведення документації закладу щодо фіксування випадків травматизму;

належне документальне підтвердження освітньої та професійної кваліфікації працівників, які залучені до надання соціальної послуги стаціонарного догляду;

персоналізацію та належне маркування одягу, взуття, постільної білизни та іншого м’якого інвентарю з метою їх індивідуального закріплення за кожним підопічним;

заміну панцирних ліжок, які використовуються для ліжкових хворих, на медичні або функціональні ліжка відповідно до встановлених Мінімальних

норм, а також забезпечити підопічних протипролежневими матрацами з урахуванням їхнього стану здоров'я та індивідуальних потреб;

розроблення та затвердження перспективного меню з урахуванням вікових потреб підопічних, принципів раціонального та збалансованого харчування;

організацію дієтичного харчування підопічних, які потребують його за станом здоров'я, з урахуванням відповідних медичних рекомендацій та індивідуальних потреб;

обов'язкове маркування (стікерування) усіх харчових продуктів, дотримання встановлених температурних режимів зберігання, термінів придатності та правил товарного сусідства під час розміщення продуктів на робочих поверхнях, у холодильному та морозильному обладнанні;

облаштування перед приміщенням їдальні або безпосередньо у приміщенні їдальні умивальників для миття рук підопічних відповідно до вимог ДБН В.2.2-18:2007 «Заклади соціального захисту населення»;

забезпечення житлових кімнат підопічних необхідними меблями відповідно до Мінімальних норм;

підопічних належним за якістю м'яким інвентарем, зокрема здійснити заміну подушок та інших постільних речей, які втратили свої функціональні якості та непридатні для подальшого використання. Також забезпечити кожного підопічного приліжковим килимком;

підопічних достатньою кількістю підгузків та інших необхідних засобів індивідуальної гігієни відповідно до індивідуальних потреб, стану здоров'я та встановлених медичних рекомендацій;

облаштування санітарно-гігієнічних приміщень спеціальними накладками (сидіннями) на унітазах, забезпечивши їх наявність у всіх туалетних кімнатах;

облаштування сходів попереджувальними контрастними та тактильними смугами, встановлення необхідних тактильних елементів і засобів візуального та тактильного інформування, орієнтування і безпечного пересування осіб із порушеннями зору;

встановлення кнопок виклику допомоги у доступних для користування місцях, зокрема з положення сидячи на кріслі колісному, з унітаза, під час користування душем, а також з рівня підлоги у разі падіння людини, з метою забезпечення можливості своєчасного виклику персоналу;

встановлення поручнів, опорних штанг та відкидних або поворотних сидінь для користування душем та туалетною кімнатою;

облаштування житлових кімнат підопічних, у тому числі кімнат, у яких проживають маломобільні особи, кнопками виклику медичного або чергового персоналу;

облаштування коридорів горизонтальними поручнями з обох боків ;

маркування верхніх і нижніх сходинок кожного сходового маршу контрастними смугами, відповідно до вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

дотримання права на приватність, зокрема, облаштувати кімнати закладу ширмами;

встановлення на дверях туалетних кімнат замків, які забезпечуватимуть можливість їх зачинення зсередини та водночас передбачатимуть можливість аварійного відкривання персоналом у разі необхідності;

дотримання прав підопічних на своєчасне отримання кваліфікованої професійної правничої допомоги, гарантованої державою налагодивши співпрацю з місцевим центром з надання безоплатної вторинної правничої допомоги;

належну організацію реалізації права підопічних та відвідувачів на звернення відповідно до статті 40 Конституції України та вимог Закону України «Про звернення громадян».

Додаток: фотоматеріали на 4 арк.

Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст
Відділу сприяння роботі
регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини **Юлія ТАРАНОВСЬКА**

Фото № 1

Фото № 2

Фото № 3

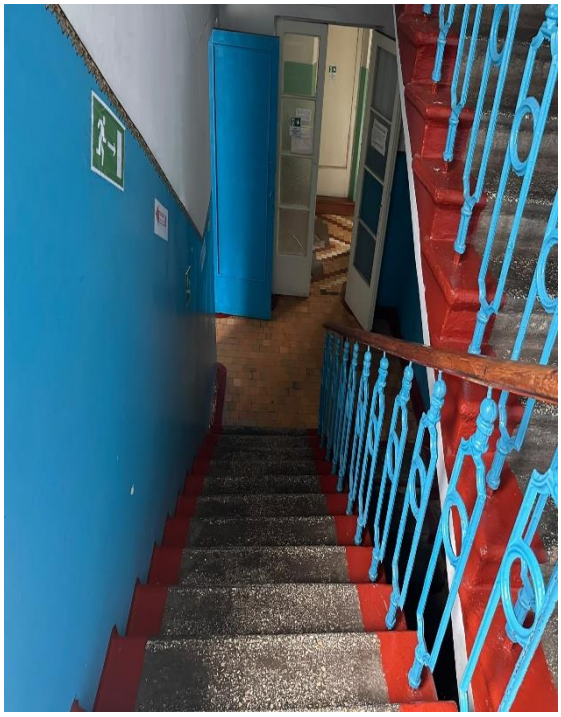

Фото № 4

Фото № 5

Фото № 6

Фото № 7

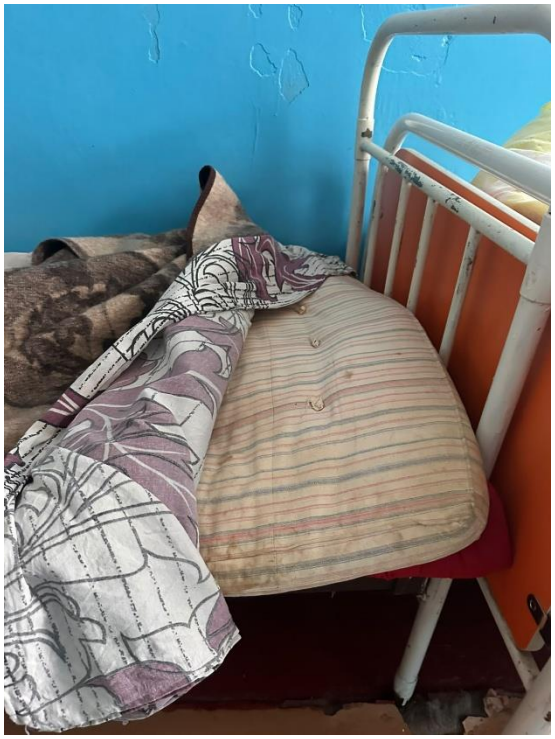

Фото № 8

Фото № 9

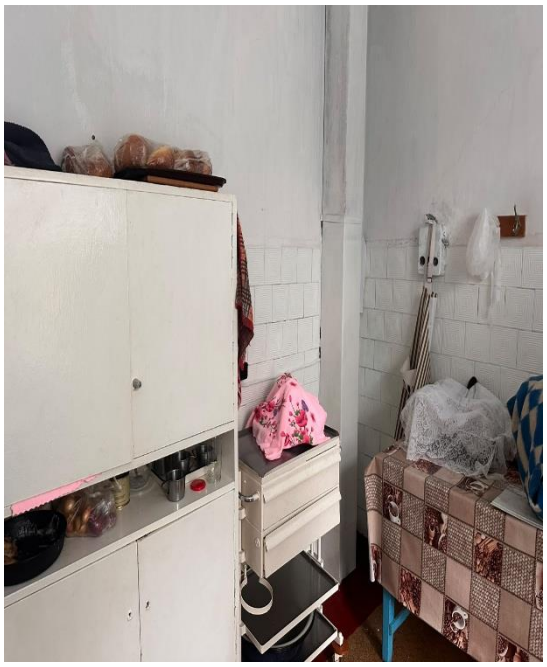

Фото № 10

Фото № 11

Фото 12

Фото 13

Фото 14

Фото 15

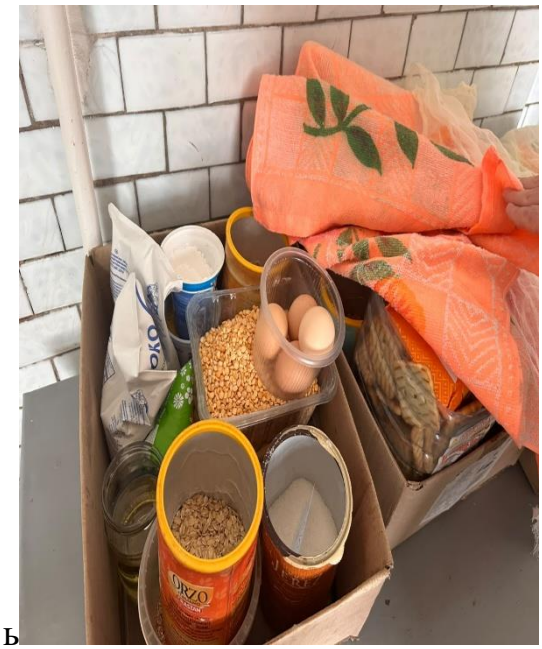

Ь

Фото 16

